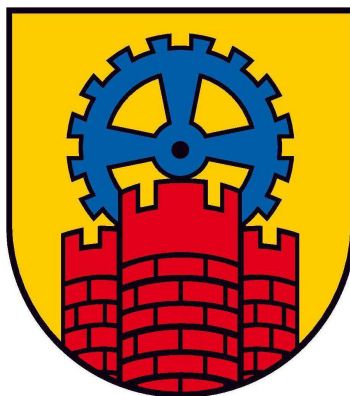


Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34



tel. 785 917 969 www.pugeograf.pl geograf10@poczta.onet.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CENTRUM ZABRZA
przy ul. prof. Zbigniewa Religi
I Etap



Autorzy: dr Jerzy Wach
mgr Monika Wach
mgr Jarosław Czachórski

Dąbrowa Górnicza, 2016 r.

Spis treści

1. WSTĘP.	4
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	5
2.2. Cele projektowanego dokumentu	7
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	8
2.4. Przeznaczenie terenów	9
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	11
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	16
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	16
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	23
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	26
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	28
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko	32
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.	38
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	38
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	41
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	42
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	43
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	44
8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	45

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU	
PROGNOZY	47
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU . . .	48

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U.2016.0.778) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U.2016.0.446). W oparciu o powyższe ustawy Rada Miasta Zabrze podjęła w dniu 16.03.2015 r. stosowną uchwałę *o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi”*. Uchwałą z dnia 11.07.2016 r. Rada Miasta Zabrze zmieniła powyższą uchwałę wprowadzając możliwość etapowego opracowania projektu planu.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353).

Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze.

Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 12.04.2016r. (znak: WOOŚ.411.52.2016.RK1) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach pismem z dnia 12.04.2016r. (znak: NS/ZNS-Z-522-3(1)/16).

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Jak już podano we wstępie, opracowywana prognoza odnosi się do projektu Planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny położone w centrum Zabrza przy ul. prof. Zbigniewa Religi.

Projekt Planu obejmuje:

- 1) treść uchwały;
- 2) załącznik nr 1 - rysunek planu w skali 1 : 1000;
- 4) załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu;
- 3) załącznik nr 3 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu Planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4) ustalenia dotyczące wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 5) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych;
- 6) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 7) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury komunikacyjnej;
- 8) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej;
- 9) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania;
- 10) ustalenia przeznaczenia terenów w planie.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Celem opracowanego projektu Planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia i warunków zagospodarowania dla terenów wskazanych w wyżej wymienionej uchwale. W szczególności chodzi o ustalenia dotyczące dużego obiektu handlowego położonego w centrum miasta. Przygotowywany plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny o łącznej powierzchni 12,1 ha. Obszar położony jest na prawym brzegu Bytomki i przylega od południa do ulicy prof. Zbigniewa Religi i ul. Bytomskiej.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt Planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Prognozą oddziaływania projektu Planu na środowisko;
- 2) Opracowaniem ekofizjograficznym Miasta Zabrze z 2013 r.;
- 3) Uchwałą Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze*;
- 4) Uchwałą Nr VIII/72/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 16.03.2015 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi”*.
- 5) Uchwałą Nr XXVIII/308/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 11.07.2016 r. w sprawie *zmiany uchwały nr VIII/72/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 marca 2015 r. dotyczącej przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi*.

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustala nowe przeznaczenie dla terenów, dla których przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej ustalenia uległy dezaktualizacji. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielania terenów:

1.UC,U przeznaczenie podstawowe: obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²; usługi: handlu detalicznego /z wyłączeniem handlu: opałem i materiałami budowlanymi realizowanym za pomocą otwartych składów/, administracji /w tym biura, banki, urzędy, agencje itp./, nauki i techniki, kultury /w tym obiekty kultu religijnego/, edukacji, zdrowia i urody, turystyki, hotelarstwa i pokrewnych, gastronomii, sportu, rekreacji, rozrywki, obsługi komunikacji samochodowej, naprawy i konserwacji komputerów, sprzętu komunikacyjnego i innych artykułów użytku osobistego i domowego.

przeznaczenie uzupełniające: - składy i magazyny zintegrowane z obiektami przeznaczenia podstawowego jako ich zaplecze funkcjonalne, zabudowa pomocnicza przeznaczona do obsługi terenu i występujących na nim obiektów, zieleń urządzona, infrastruktura techniczna, infrastruktura komunikacyjna

2.U przeznaczenie podstawowe: usługi: obsługi komunikacji samochodowej, handlu detalicznego /z wyłączeniem handlu: opałem i materiałami budowlanymi realizowanym za pomocą otwartych składów/, administracji /w tym biura, banki, urzędy, agencje itp./, nauki i techniki, kultury /w tym obiekty kultu religijnego/, edukacji, zdrowia i urody, fryzjerstwa, kosmetyki itp./, turystyki, hotelarstwa i pokrewnych, gastronomii, sportu, rekreacji, rozrywki, naprawy i konserwacji komputerów, sprzętu komunikacyjnego i innych artykułów użytku osobistego i domowego

przeznaczenie uzupełniające: zabudowa pomocnicza przeznaczona do obsługi terenu i występujących na nim obiektów zieleni urządzona; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna;

3.UK **przeznaczenie podstawowe:** usługi kultury (kultu religijnego);
przeznaczenie uzupełniające: zieleni; infrastruktura techniczna; podziemna;

4.U **przeznaczenie podstawowe:** usługi: handlu detalicznego /z wyłączeniem handlu: opałem i materiałami budowlanymi realizowanym za pomocą otwartych składów/, administracji /w tym biura, banki, urzędy, agencje itp./, nauki i techniki, kultury /w tym obiekty kultu religijnego/, edukacji, zdrowia i urody, turystyki, hotelarstwa i pokrewnych, gastronomii, sportu, rekreacji, rozrywki, naprawy i konserwacji komputerów, sprzętu komunikacyjnego i innych artykułów użytku osobistego i domowego
przeznaczenie uzupełniające: zieleni urządzona; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna;

5.KPM **przeznaczenie podstawowe:** plac miejski;
przeznaczenie uzupełniające: zieleni urządzona; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna;

6.Z **przeznaczenie podstawowe:** zieleni;
przeznaczenie uzupełniające: infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna;

7.KDZ/Tr **przeznaczenie podstawowe:** ulice publiczne (ulica zbiorcza) z torowiskiem tramwajowym;
przeznaczenie uzupełniające: zieleni urządzona; infrastruktura techniczna; infrastruktura komunikacyjna.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie Planu zawarto następujące ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu:

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego

1) Zakazy:

- a) lokalizacji reklam, tablic i urządzeń reklamowych na całym obszarze planu takich jak: pulsujące świetlne,

2) Dopuszczenia:

- a) lokalizacji reklam i tablic reklamowych na rusztowaniach związanych z trwającymi robotami budowlanymi wyłącznie na czas ich prowadzenia,
- b) zmiany usytuowania oraz przebudowy dla istniejących tablic i urządzeń reklamowych, w tym tych których wysokość przekracza ustaloną na terenie maksymalną wysokość, pod warunkiem nie zwiększania istniejących ich gabarytów, w tym wysokości,
- c) lokalizacji obiektów małej architektury, reklam, tablic i urządzeń reklamowych, elementów dydaktycznych i innych elementów związanych z publicznymi wydarzeniami, imprezami, wystawami kulturalno-dydaktycznymi, artystycznymi,
- d) iluminacji obiektów budowlanych, elementów wyposażenia miejskiego, zieleni.

2. Na rysunku planu wyznaczono graficznie kierunki pieszych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, dla których ustala się:

- a) nakaz zapewnienia pieszych powiązań komunikacyjnych w granicach planu oraz pomiędzy wyznaczonymi terenami a obszarami położonymi poza granicami planu.

Powiązania mogą być realizowane w przestrzeniach otwartych oraz poprzez przestrzenie obiektów budowlanych z zachowaniem ich ciągłości z dopuszczeniem ich czasowego ograniczenia dostępności we wnętrzach obiektów budowlanych,

- b) dopuszcza się przesunięcia ustalonych graficznie na rysunku planu linii kierunków pieszych powiązań funkcjonalno-przestrzennych jednak z bezwzględnym zachowaniem ich relacji powiązań terenów planu i obszarów poza planem.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. Zakaz lokalizacji inwestycji powodującej przekroczenie standardów jakości środowiska właściwych dla wskazanego w ustaleniach przeznaczenia terenu.
2. Zakaz lokalizowania składowisk odpadów, zbierania, magazynowania, unieszkodliwiania i odzysku odpadów;
3. Nakaz prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie oraz przepisami odrębnymi;
4. Nakaz lokalizacji miejsc gromadzenia odpadów stałych w sposób zorganizowany;
5. Nakaz ochrony wód podziemnych i powierzchniowych poprzez stosowanie rozwiązań uniemożliwiających przedostawanie się zanieczyszczeń do gruntu.
6. Dopuszcza się tymczasowe zbieranie i magazynowanie odpadów wytworzonych w miejscu i ramach prowadzonej w obszarze planu działalności zgodnej ze wskazanym w ustaleniach planu przeznaczeniem terenu.

C. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

1. Obiekty objęte ochroną konserwatorską:
 - a) kapliczka z figurą św. Floriana wpisana do rejestru zabytków decyzją pod nr A/312/10 z dnia 19.08.2010r.,
 - b) budynek przy Placu Teatralnym nr 10,
 - c) Istniejący historyczny młot parowy zlokalizowany w na terenie **1.UC,U** dla którego dopuszcza się przeniesienie na eksponowane miejsce w granicach planu oraz ustala się nakaz zachowania i ochrony jego formy.
2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej dodatkowo ustalono w rozdziale 12.

D. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych:

1. Ustalono, iż przestrzeń publiczną stanowią:
 - a) teren oznaczony symbolem **5.KPM; 7.KDZ/Tr**;
 - b) ogólnodostępne: miejsca postojowe, ciągi piesze, rowerowe i pieszo-rowerowe;
 - c) określony na rysunku planu, obszar zasięgu funkcjonalno-przestrzennego placu miejskiego. Obszar nie obejmuje przestrzeni wewnątrz budynków.
2. W zakresie zasad kształtowania zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych:

1) Zakazy:

- a) lokalizowania ogrodzeń za wyjątkiem ogrodzeń: w formie zieleni urządzonej, stanowiących wygradzenia obiektów i urządzeń technicznych, infrastruktury technicznej oraz związanych z publicznymi wydarzeniami, imprezami, wystawami kulturalno-dydaktycznymi, artystycznymi w czasie poprzedzającym oraz na czas ich trwania.

1) Nakazy:

- a) zapewnienia dostępności w celu korzystania z przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych,
- b) lokalizacji urządzeń technicznych w sposób nie kolidujący z walorami estetycznymi przestrzeni publicznej,
- c) stosowania jednorodnego charakteru oświetlenia oraz tablic informacyjnych w granicach terenu.

E. Granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych:

- 1. Obszar planu położony jest częściowo w granicach złoża węgla kamiennego i metanu „Zabrze-Bielszowice” oraz terenu górniczego „Bielszowice” KWK Bielszowice w Rudzie Śląskiej – nakaz uwzględnienia uwarunkowań wynikających z położenia obszaru w granicach złoża i terenu górniczego.
- 2. W granicach planu nie występują obszary zagrożenia powodzią.

F. Zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:

- 1. Ustala się następujące parametry działek uzyskiwanych w wyniku scalania i podziału nieruchomości:
 - a) minimalna wielkość działek na terenie oznaczonym symbolem **1.UC,U** i **2.U** – 1000 m²;
 - b) minimalna szerokość frontów działek na terenie oznaczonym symbolem **1.UC,U** i **2.U** - 15 m;
 - c) kąt położenia granic działki w stosunku do pasa drogowego – 60° ÷ 90°.
- 2. Nie wyznaczono granic obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości.

G. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury komunikacyjnej:

1. Dla wszystkich jednostek planu ustalono sposób skomunikowania z układem dróg publicznych oraz zbilansowano potrzeby parkingowe.

H. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej:

1. Dopuszcza się zachowanie oraz możliwość zmiany lokalizacji, przebudowy i rozbudowy infrastruktury technicznej oraz realizację nowej.
2. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w wodę**:
 - a) nakaz pokrycia zapotrzebowania na wodę z sieci wodociągowej.
3. Ustala się następujące zasady odprowadzenia **ścieków**:
 - a) nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacyjnego, z odprowadzeniem ścieków sanitarnych do oczyszczalni ścieków, a wód deszczowych do istniejącej miejskiej kanalizacji deszczowej lub poprzez separatory wstępnego podczyszczania ścieków do cieków powierzchniowych;
 - b) nakaz poddania procesowi podczyszczania wód opadowych z terenów parkingów przed wprowadzeniem tych ścieków do kanalizacji deszczowej bądź ziemi zgodnie z przepisami odrębnymi.
4. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło**:
 - a) dopuszcza się zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej oraz z lokalnych źródeł ciepła z wykorzystaniem ekologicznych systemów.
5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz**:
 - a) dopuszcza się dostawę gazu siecią gazową średnio i niskoprężną zasilaną z systemu gazowniczego.
6. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:
 - a) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z zasilaniem energią elektryczną na terenach nie wyznaczonych w planie miejscowym pod takie zagospodarowanie.

I. Ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania:

1. W ustaleniach szczegółowych określono:
 - a) przeznaczenie terenów;
 - b) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
 - c) zasady ochrony konserwatorskiej obiektu historycznego młota parowego;

d) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

e) zasady ochrony konserwatorskiej

f) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu;

g) określono maksymalną powierzchnię zabudowy działek:

- dla terenów **1.UC,U, 2.U** – 60%.

- dla terenu **4.U** – 90%.

h) określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej:

- dla terenów **1.UC,U, 2.U** – 15 %.

- dla terenu **4.U** – 1 %.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

a) istniejący stan i funkcjonowanie środowiska

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinalne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Oś niecki przebiega od strony Miechowic wzdłuż długiego dopływu Potoku Mikulczyckiego. Na analizowanym obszarze występuje południowo-zachodni skraj niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni, ale są przykryte utworami triasowymi, na których z kolei zalega miąższa seria utworów czwartorzędowych wypełniających kopalną dolinę Bytomki. Stanowią je głównie piaski fluwioglacjalne z okresu zlodowacenia środkowopolskiego o miąższości dochodzącej do 20 m.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej do czasu zagospodarowania obszaru była ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Cały analizowany obszar stanowiły spłaszczenia i stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Położenie terenu w centrum Miasta wpłynęło na znaczną modyfikację na skutek jego zabudowy przemysłowej przez dawną Hutę Zabrze. Teren

został znacznie zniwelowany i powstały antropogeniczne powierzchnie zrównania. Przepływająca obok analizowanego terenu Bytomka na znacznej długości została przykryta. Obecne rzędne terenu oscylują wokół rzędnej 240 m n.p.m.

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Analizowany obszar Zabrze zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w środkowej części dzielnicy XV (częstochowsko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego znad Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnicę XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6\div 7,7^{\circ}\text{C}$,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Wedle obserwacji na posterunku opadowym IMiGW w Zabrzu-Rokitnicy średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się w granicach 718 mm. Widoczne jest w latach ekstremalnych znaczne zróżnicowanie sum rocznych: w latach wilgotnych - 956 mm i suchych – 493 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów w regionie jest bardzo wyrównany (Rokitnica 1,93), co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim

(IV-IX) około 63 % sumy rocznej opadu. Maksima opadowe występują w lipcu, czerwcu i sierpniu, średnio po 77-104 mm opadu. Minima opadowe zaś w lutym, styczniu i marcu, kiedy notuje się opady w granicach 37-43 mm. W całym okresie zimowym sumy opadów kształtują się na poziomie 37-51 mm.

Opady nawałne. Osobnym problemem są ekstremalne zdarzenia opadowe, a szczególnie występowanie gwałtownych, krótkotrwałych ulew. Ulewy te, o czasie trwania od ułamka godziny do kilku godzin, cechuje duże natężenie opadu i ograniczony obszar występowania (do kilku km²). Niekiedy opady tego typu mogą być połączone z burzami pochodzenia termicznego. Natężenie opadu przekraczające w przypadku gwałtownych ulew wartość 1 mm/min (a nawet dwu- i trzykrotnie wyższe) powoduje w efekcie przekroczenie zdolności infiltracyjnej podłoża i występowanie spływu powierzchniowego. Krótkotrwałe, intensywne opady deszczu powodują olbrzymie straty (mimo faktu, iż straty ograniczone są z reguły do obszaru jednej miejscowości lub gminy).

W ostatnich latach szczególnego znaczenia zaczynają nabierać krótkotrwałe opady nawałne z uwagi na skutki jakie powodują (najczęściej o charakterze katastrofalnym). Nie bez znaczenia jest tu często niedostateczny odbiór społeczny podawanych przez służby meteorologiczne wielkości i prawdopodobieństwo wystąpienia opadów. Należy przy tym zwrócić uwagę, iż podawane wielkości opadów w milimetrach oznaczają ilość wody w litrach na każdy metr kwadratowy (np. 10 mm opadu to 10 litrów wody na każdy metr kwadratowy). Ponadto straty potęgowane są niewłaściwym zagospodarowaniem przestrzeni, a zwłaszcza niedocenianiem roli jaką w odpływie wód z opadów nawałnych pełnią doliny stale prowadzące wodę i suche obniżenia dolinne. Poniżej przedstawiono prognozowane wielkości wystąpienia opadów w rejonie Zabrze (tab. 1).

Tabela 1. Maksymalne opady prawdopodobne w rejonie Zabrze (w mm).

Czas trwania	Prawdopodobieństwo wystąpienia		
	1 %	5 %	10 %
5 min	19,9	16,0	14,1
30 min	40,6	32,6	28,6
1 godz.	49,5	39,7	34,9
2 godz.	58,7	47,2	41,4

12 godz.	74,1	60,4	53,6
24 godz.	93,4	76,1	67,5
72 godz.	125,6	102,7	91,3

Obliczono: wg E. Bogdanowicz i J. Stachý, IMiGW 1998.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Cały analizowany obszar stanowi zwartą, miejską zabudowę usługową wraz z układem komunikacyjnym. W takiej sytuacji obserwuje się wpływ czynnika antropogenicznego podgrzewania atmosfery, a bardziej jeszcze widoczny jest wpływ zanieczyszczeń powietrza występujących na obszarach zurbanizowanych. Zwarte powierzchnie zabudowy, utwardzonych placów i dróg łatwiej nagrzewają się w ciągu dnia, co powoduje podniesienie temperatury powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery. Wszystko to powoduje, iż na takich obszarach zauważa się modyfikację antropogeniczną topoklimatów. Stąd w tej części analizowanego obszaru występuje topoklimat charakterystyczny dla obszarów zurbanizowanych (C).

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze położony jest w całości w obrębie zlewni rzeki Bytomki – prawostronnego dopływu Kłodnicy, która z kolei stanowi także prawostronny dopływ Odry.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki całego rejonu Zabrze mają, zgodnie z klasyfikacją I. Dynowskiej i A. Tlałki (1978), reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędnym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy

podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną. Przez analizowany obszar nie przepływa żaden ciek wodny. Bezpośrednio za ulicą przy południowej granicy analizowanego obszaru przepływa rzeka Bytomka, której wschodnia część jest skanalizowana, zaś zachodnią stanowi kanał przykryty. Analizowany obszar nie znajduje się w zasięgu zdefiniowanych stref zagrożenia powodziowego.

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Warunki geologiczne analizowanej części Zabrze sprzyjają występowaniu na jej terenie, znaczących z gospodarczego punktu widzenia, poziomów wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu i karbonu.

Piętro wodonośne **czwartorzędu** cechuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi zależnymi od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. W profilu piętra wodonośnego czwartorzędu stwierdzono występowanie od 1 do 3 poziomów.

Pierwszy z nich, poziom holoceniowy związany jest głównie z aluwiami rzeczными (piaski, gliny i mułki). Z uwagi na małą miąższość osadów, wykształcenie oraz ich skład granulometryczny, poziom ten zalega płytko (do 1 m) i występuje głównie w dolinach. Utwory budujące ten poziom są nasiąkliwe, wodochłonne lecz słabo wodoodpornie (przepuszczalne), toteż w okresach wilgotnych dna tych dolin są silnie podmokłe, z tendencją do zabagniania i zatorfiania.

Kolejny poziom czwartorzędowy (1 lub 2) związane są z utworami rzecznotodowcowymi, piaskami międzymorenowymi o dużej miąższości oraz glinami lodowcowymi. Utwory te zalegają zwartą pokrywą o zmiennej miąższości na wierzchołkach i zboczach triasowych i karbońskich.

W profilu hydrogeologicznym **triasowego piętra wodonośnego** poziomy wodonośny występują w utworach wapienia muszlowego i retu. Warstwą rozdzielającą te poziomy są margliste utwory warstw gogolińskich, które na znacznych przestrzeniach uległy dolomityzacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc własności izolujące. W związku z tym poziomy wodonośny wapienia muszlowego i retu traktuje się jako jeden, łączny

kompleks wodonośny zwany kompleksem serii węglanowej triasu. Warstwy wodonośne triasu mają charakter szczelinowo-krasowy i w mniejszym stopniu porowo-szczelinowy.

W profilu hydrogeologicznym **karbonu górnego** występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych iłowców. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami.

Północno-zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w obrębie wydzielanego przez hydrogeologów Głównego Użytkowego Poziomu Wodonośnego (GUPW) **aT1/2II**, gdzie **a** oznacza brak izolacji poziomów wodonośnych od powierzchni, **T1/2** wiek utworów wodonośnych (trias), **II** przedział wielkości zasobów dyspozycyjnych ($100-200 \text{ m}^3/\text{dobę z } 1 \text{ km}^2$). Pozostała część obszaru nie znajduje się w obrębie żadnego GUPW. Jest to spowodowane silnym zanieczyszczeniem płytszych poziomów wodonośnych oraz zmienną jakością (w tym częstym zasoleniem) i zasobnością wód podziemnych występujących w obrębie utworów karbońskich. Wody występujące w utworach karbońskich pozostają pod silnym wpływem górnictwa węgla kamiennego.

Gleby i szata roślinna

Opisane wyżej warunki budowy geologicznej i rzeźby analizowanej części Zabrze znalazły swoje odzwierciedlenie w wykształceniu się pokrywy glebowej.

Wszystkie typy gleb w analizowanym rejonie związane są z utworami czwartorzędowymi powszechnie budującymi jego powierzchnię. Jednakże bezpośrednio w obrębie rozpatrywanych w projekcie planu terenów gleby zostały w większości zagospodarowane pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i towarzyszący jej układ komunikacyjny.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna..., 1995). W krajobrazie analizowanej części Zabrze przeważają zbiorowiska ruderalne, charakterystyczne dla terenów zabudowanych i nieużytków. Należy do nich roślinność wkraczająca

spontanicznie na obszary przekształcone przez człowieka w procesach urbanizacji i uprzemysłowienia. W jej skład wchodzi gatunki „wszędobylskie”, często obcego pochodzenia. Stwarzają one niebezpieczeństwo inwazji do rodzimych zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych. Miejsca ich występowania to przede wszystkim podwórka, wyrobiska, osiedla mieszkaniowe, śmietniki, ścieżki oraz drogi i ich pobocza. Roślinność tą zaliczamy do klas *Chenopodietea*, *Plantaginetea maioris* i *Artemisietea*.

b) tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Z uwagi na utrwalenie się na analizowanej części Zabrze istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego dalsze zmiany w środowisku będą zachodziły bardzo powoli. Obszar cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń projektu Planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia.

Pewne nadzieje na zahamowanie procesów degradacji środowiska wiązać należy z wprowadzaniem norm i przepisów odnośnie ochrony środowiska i jego zasobów. Dotyczy to szczególnie zanieczyszczenia powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych. Poprawa stanu tych elementów następuje stosunkowo szybko, z uwagi na łatwość ich regeneracji. Problemem jest jednak konieczność przeciwdziałania zanieczyszczeniom na dużych obszarach, ze względu na łatwość przepływu mas powietrza i wody. Poprawa stanu tych elementów jest zatem możliwa dopiero w wyniku przyjęcia i realizacji programów w zakresie ochrony środowiska o charakterze ponadlokalnym (np. Program Ochrony Powietrza).

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Powierzchnia objęta projektem Planu stanowi niewielki fragment obszaru Miasta w dzielnicy Centrum Północ, obejmujący głównie teren z zabudową usługową wraz z towarzyszącym tym terenom układem komunikacyjnym. Z uwagi na to, iż zabudowanie tej powierzchni spowodowało już zmiany w środowisku, należy uznać, iż jest to oddziaływanie **znaczące**. Przy czym należy zaznaczyć, iż projektowane zmiany są konsekwencją już istniejącego zagospodarowania i przewiduje się uporządkowanie stanu istniejącego, w tym również poprzez realizację nowej zabudowy.

Stan środowiska określany jest przez stan jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz wybiórczo zanieczyszczenia gleb i zagrożenia hałasem. Wyniki monitoringu opracowywane są i publikowane w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Dla potrzeb oceny **jakości powietrza** województwo śląskie zostało podzielone na strefy z przypisanym każdej strefie oznaczeniem kodowym. Obszar Miasta Zabrze znajduje się w strefie **aglomeracja górnośląska** (kod PL.24.01) – ocena jakości powietrza pod kątem zawartości dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃) i benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz zawartego w tym pyłu ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(α)pirenu (BaP).

W strefie tej obowiązują poziomy dopuszczalne substancji określone dla aglomeracji ze względu na ochronę zdrowia.

W ocenie rocznej jakości powietrza za rok 2015 według kryterium ochrony zdrowia uzyskano następujące wyniki:

- **klasa A** – dwutlenek siarki, benzen, ołów, tlenek węgla, arsen, kadm i nikiel, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie - zaklasyfikowanie strefy do klasy A oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- **klasa C** - dwutlenek azotu, pył zawieszony PM10 i PM2,5, ozon oraz benzo(α)piren, co oznacza konieczność włączenia strefy do odpowiednich programów ochrony powietrza (POP).

Główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(α)pirenu i pyłu zawieszonego PM10 określonego dla stacji pomiarowej zlokalizowanej w Zabrze przy ul. M. Skłodowskiej-Curie było:

- S5 - emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków;
- S15 - niekorzystne warunki meteorologiczne w rozważanym okresie polegające na zbyt niskiej prędkości wiatru i w związku z tym słabym przewietrzaniu;
- S16 - w przypadku PM10 przyczyną była także emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników i boisk.

Z kolei główną przyczyną przekroczenia dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu była emisja ze źródeł komunikacyjnych (liniowych).

W zakresie **jakości wód podziemnych** na obszarze całego województwa śląskiego prowadzony jest operacyjny monitoring jakości wód podziemnych. Wynika to z faktu, iż wyznaczone na obszarze województwa **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)** uznane zostały za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego. Analizowany obszar znajduje się w obrębie **JCWPd 133**. Aktualnie oceny dokonywane są w odniesieniu do punktów monitoringu wód podziemnych. Wody w obrębie JCWPd 133 w roku 2015 zaliczono głównie do klasy III – wody zadowalającej jakości z uwagi na podwyższoną zawartość azotanów, wapnia, żelaza i manganu oraz lokalnie do klasy IV – z uwagi na podwyższoną zawartość żelaza i niklu.

W zakresie **jakości wód powierzchniowych** – analizowany obszar znajduje się w zasięgu zlewni **jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Bytomka RW6000611649**. Zgodnie z upowszechniającą się coraz bardziej tendencją interpretacyjną *Prawa wodnego*, z uwagi na to, iż wpływ na wiele parametrów stanu czy potencjału ekologicznego cieków mają procesy zachodzące w zlewniach wydzielonych JCWP, w ocenach jakości wód powierzchniowych należy uwzględniać nie tylko wydzielony ciek (odcinek cieku) ale także jego zlewnię. Dla roku 2014 w analizowanym JCWP, dla którego punktem reprezentacyjnym jest ujście Bytomki do Kłodnicy, podawane są dane z roku 2012 kiedy to realizowany był monitoring operacyjny. Wyniki tego monitoringu były następujące:

- elementy biologiczne – klasa V;
- elementy hydromorfologiczne – klasa I;
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.1-3.5) – poniżej stanu dobrego;
- elementy fizyko-chemiczne (grupa 3.6 – zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) – klasa II;
- stan/potencjał ekologiczny – zły;
- stan ogólny – zły.

Przedstawiony wyżej stan JCWP ściśle koresponduje z wcześniejszą oceną Bytomki zawartą w przyjętym przez Radę Ministrów 22 lutego 2011 r. *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*. W ocenie tej wskazuje się, iż osiągnięcie celów środowiskowych przez Bytomkę jest zagrożone i konieczne jest ich przesunięcie w czasie. Jako przyczynę takiego stanu podano „wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW oraz brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem surowców naturalnych, bądź przemysłowym charakterem tego obszaru.”

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Stan środowiska w obrębie analizowanego obszaru został oceniony jako niezadowalający w zakresie wszystkich monitorowanych elementów środowiska. Pewne ograniczenie lub nawet eliminacja części zagrożeń środowiska jest możliwe przez realizację określonych przedsięwzięć.

Biorąc pod uwagę źródła oraz czynniki negatywnego oddziaływania na środowisko największe znaczenie w obrębie analizowanego obszaru ma emisja zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł niskich w obrębie omawianego obszaru oraz z obszarów sąsiadujących. Nie można także pominąć allochtonicznej emisji ze źródeł wysokich, związanej w tym przypadku głównie z zakładami zarówno z terenu Zabrze, jak i spoza niego. Czynnikiem oddziaływania na środowisko w przypadku źródeł wysokich i niskich są emitowane do atmosfery szkodliwe związki. Biorcami tych stresorów poprzez imisję są w granicach objętych projektem Planu przede wszystkim tereny zielone (zadrzewienia i zakrzewienia, nieurządzone tereny zielone – występujące szcążkowo) oraz wody powierzchniowe i podziemne. Prowadzony od kilku lat system państwowego monitoringu powietrza nie wykazuje jednak przekroczeń dopuszczalnych norm jakości powietrza w zakresie większości wskaźników. Najbardziej uciążliwe są źródła lokalne, zwłaszcza zimą, które mają istotne znaczenie dla emisji w zakresie benzo(α)pirenu. W celu ograniczenia lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza

należy dążyć do wprowadzania systemów i paliw proekologicznych. W przypadku realizacji obiektów usługowych należy wprowadzić nakaz używania takich systemów i paliw do ogrzewania obiektów kubaturowych.

Mając na uwadze stan środowiska opisany w rozdziale 3.2 oraz skalę zmian wprowadzanych przedmiotowym projektem planu należy stwierdzić, iż wprowadzane zmiany nie będą miały żadnego albo tylko nieznaczny wpływ na poszczególne monitorowane elementy środowiska. Wynika to z porządkującego i w zasadniczej mierze formalnego charakteru w zakresie przeznaczenia terenów. Ich użytkowanie w stosunku do stanu obecnego zasadniczo nie ulegnie zmianie.

Na terenach projektowanych zmian ani w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty i obszary prawnie chronione, na które projektowane zmiany mogłyby mieć wpływ.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Zabrze nie zostały określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym ani wspólnotowym. Znajdują jednak swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”;
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr 11/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004 r.).

Z powyższych dokumentów dla analizowanego obszaru Miasta Zabrze wynikają przedstawione niżej ustalenia:

- a) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego wyznacza priorytety i cele strategiczne rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu związanych z ochroną środowiska istotne są następujące cele i kierunki rozwoju zawarte w priorytecie B Strategii: *Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie oraz*

celu strategicznego B.2 tego priorytetu – *wysoka jakość środowiska naturalnego*:

- B2.1 utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych;
- B2.2 poprawa jakości powietrza;
- B2.3 ochrona przed hałasem;
- B2.4 uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami.

b) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń projektu Planu istotne są następujące cele i kierunki rozwoju obejmujące analizowane tereny Zabrze:

- zasoby wód podziemnych i powierzchniowych:
 - skuteczna ochrona prawna, minimalizacja zużycia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód Głównych Zbiorników Wód Podziemnych poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami;
- ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym:
 - redukcja negatywnego oddziaływania na jakość powietrza emisji komunikacyjnej, przemysłowej i komunalnej poprzez wprowadzanie proekologicznych źródeł ciepła, eksploatację instalacji i urządzeń zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz preferowanie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych.

W związku z powyższym w projekcie Planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

Zgodnie z obowiązującą Ustawą o *odpadach* (Dz.U.2013.0.21) oraz przyjętymi przez Miasto programami w dalszym ciągu w zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze;
- 2) utrzymuje się kontynuację zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych oraz kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców;
- 3) nie przewiduje się możliwości lokalizacji wysypisk lub składowisk odpadów oraz lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na analizowanym terenie.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Sposób zagospodarowania obszaru powinien uwzględniać następujące zasady ochrony (zapisane w projekcie Planu):

- 1) nakaz odprowadzania ścieków sanitarnych do miejskiej oczyszczalni ścieków poprzez istniejące i projektowane sieci kanalizacji sanitarnej;
- 2) nakaz stosowania urządzeń do odprowadzania wód opadowych wyposażonych w separatory związków ropopochodnych wraz z osadnikami dla miejsc parkingowych;
- 2) nakaz odprowadzania wód opadowych do istniejącej i projektowanej sieci kanalizacji deszczowej.

W zakresie ochrony powietrza:

- 1) nakaz stosowania ekologicznych systemów spalania paliw do ogrzewania budynków;
- 2) modernizacja systemu komunikacyjnego i wprowadzona konieczność zapewnienia miejsc parkingowych sprzyjać będzie zapewnieniu płynności ruchu, co wpłynie na zmniejszenie ilości emitowanych spalin samochodowych;
- 3) zakaz lokalizacji inwestycji powodujących emisje ponadnormatywne.

W zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) określono dopuszczalne poziomy hałasu dla określonych funkcji terenów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przyjęte w projekcie Planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

W roku 2013 przyjęty został przez Ministerstwo Środowiska dokument o znaczeniu strategicznym będący odpowiedzią na zmiany klimatyczne zachodzące w ostatnim okresie. Dokument ten pod nazwą „Strategiczny Plan Adaptacji (SPA) dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” określa tło i zasady przeciwdziałania zmianom klimatycznym (zwłaszcza wzrostu temperatur i nasilenia zjawisk ekstremalnych) w aspekcie ich oddziaływania na wszelkie formy aktywności społeczno-gospodarczej. Celem jest wskazanie sektorów wrażliwych na niekorzystne zjawiska klimatyczne dla zminimalizowania powstawania potencjalnych

strat gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Odpowiedzią na postulaty zawarte w SPA są następujące zapisy w projekcie planu:

1. W zakresie gospodarki wodnej

- w projekcie planu wprowadzono nakaz ochrony wód podziemnych i powierzchniowych poprzez stosowanie rozwiązań uniemożliwiających przedostawanie się zanieczyszczeń do gruntu.

2. W zakresie energetyki – w projekcie planu dopuszczono stosowanie do ogrzewania pomieszczeń źródeł ciepła spełniających obowiązujące normy techniczne (ekologiczne). Preferuje się zaopatrzenie w ciepło z miejskich systemów ciepłowniczych lub systemów lokalnych spełniających normy ekologiczne.

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

W obrębie analizowanego terenu ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się obszary ochrony Natura 2000. W związku z tym, a także biorąc pod uwagę niewielką skalę projektowanych zmian, nie wystąpią żadne oddziaływania na obszary

chronione. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren stanowi relatywnie niewielką powierzchnię, stanowiącą głównie zwartą zabudowę usługową z towarzyszącymi jej terenami parkingów, które uzupełniają place i ulice centrum Miasta. W związku z tym teren jest praktycznie w całości zabudowany obiektami kubaturowymi lub powierzchniami utwardzonymi. Jedynymi obiektami przyrody ożywionej jest kilka drzew występujących między zabudową mieszkaniową przy ul. Park Hutniczy i obiektami centrum handlowego (teren **6.Z**). Stąd trudno tu mówić o bioróżnorodności obszaru.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Biorąc pod uwagę charakter omawianego terenu, w znacznej części stanowiącego zwartą zabudowę usługową (centrum handlowe) należy przyjąć, iż z uwagi na przyjęty sposób ogrzewania obiektów kubaturowych z miejskiego systemu ciepłowniczego w okresach grzewczych nie może dochodzić do emisji zanieczyszczeń powietrza. Zanieczyszczenia generowane są jedynie z powierzchni komunikacyjnych znajdujących się w zasięgu projektu planu (ulice, place, parkingi), którymi realizowany jest wzmożony ruch komunikacyjny centrum Miasta. Ruch ten przyczynia się także do wzrostu na całym obszarze objętym projektowanym dokumentem emitowanego hałasu w porze dziennej. Nie należy się jednak spodziewać przekroczenia dopuszczalnych poziomów w tym zakresie.

Na analizowanym obszarze w związku z projektowanymi zmianami nie wystąpią także zagrożenia związane z przekroczeniem norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego z uwagi na brak odsłoniętych źródeł takiego promieniowania (np. transformatory, energetyczne linie przesyłowe).

Analizowany obszar nie znajduje się w zasięgu terenów zagrożonych podtopieniami.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zwierzęta i rośliny:

Na analizowanym obszarze nie występują żadne enklawy przyrody ożywionej (siedliska roślinne i zwierzęce) poza wspomnianymi wcześniej kilkoma drzewami (teren 6.Z).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta i rośliny **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na wodę:

Wedle ustaleń projektu Planu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej będą stosowane rozwiązania techniczne uniemożliwiające przedostawanie się nieczystości do wód powierzchniowych i gruntu. W ustaleniach projektu Planu zapisano konieczność stosowania dla miejsc postojowych urządzeń do odprowadzania wód opadowych, wyposażonych w separatory związków ropopochodnych wraz z osadnikami.

Wszystkie ścieki przed ewentualnym zrzutem do wód powierzchniowych muszą spełniać normy czystości oraz być zgodne z warunkami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* - (Dz.U.2014.0.1800).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Z uwagi na to, iż projekt planu w zasadniczej części sankcjonuje już istniejące zagospodarowanie terenu, nie przewiduje się żadnego wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego realizacją projektowanego planu. Zanieczyszczenie powietrza w dalszym ciągu związane będzie głównie z potrzebą ogrzewania pomieszczeń usługowych i ruchem komunikacyjnym w centrum Miasta. Na analizowanym obszarze nie będą realizowane żadne przedsięwzięcia produkcyjne.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania żadnych prac ziemnych związanych z planowanym przeznaczeniem terenów. Teren został już urządzony.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

Proponowane ustalenia nie spowodują żadnych zmian w istniejącym krajobrazie zabudowy usługowej i terenów komunikacyjnych (place, ulice, parkingi). Jest to typowy krajobraz centrum miejskiego.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na obszarze objętym projektem Planu należą zasoby wód podziemnych oraz złoża węgla kamiennego.

Istniejące zapotrzebowanie na wodę pokrywane będzie z lokalnych sieci wodociągowych (zasobów lokalnych). Rozwój zagospodarowania analizowanego obszaru w żaden sposób nie spowoduje ograniczeń w dalszym wykorzystywaniu wód powierzchniowych i podziemnych.

Południowo-zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w zasięgu udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Bielszowice”, którego granice obszaru i terenu górniczego pokrywają się z granicami złoża. Peryferyjne położenie analizowanego terenu do całości obszaru złoża oraz podziemny charakter jego eksploatacji powoduje, iż nie jest możliwe żadne oddziaływanie z powierzchni na możliwość eksploatacji tych zasobów.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W obrębie obszaru objętego projektem planu występują 3 obiekty zabytkowe, objęte ochroną konserwatorską:

- 1) kapliczka z figurą św. Floriana wpisana do rejestru zabytków decyzją pod nr A/312/10 z dnia 19.08.2010r.,
- 2) budynek przy Placu Teatralnym nr 10,
- 3) istniejący historyczny młot parowy zlokalizowany w na terenie **1.UC,U** proponowany do przeniesienia na eksponowane miejsce w granicach terenu **5.KPM.**

W projekcie planu wpisano właściwe ustalenia odnośnie do dalszej ochrony tych obiektów.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią niekorzystne oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

Najważniejszymi – z punktu widzenia funkcjonowania człowieka – dobrami materialnymi są obiekty usługowe i przemysłowe, infrastruktura techniczna podziemna i powierzchniowa oraz szlaki komunikacyjne. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania skutków realizacji projektu Planu na dobra materialne.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią negatywne oddziaływania znaczące.**

Z uwagi na to, iż analizowany obszar stanowi tereny od bardzo dawna przekształcone antropogenicznie, o zwartej zabudowie i gęstej sieci komunikacyjnej, nie występują w nim chronione siedliska przyrodnicze. Zatem projektowana zmiana nie będzie miała żadnego wpływu na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się*;
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się*;

- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się*;
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się*;
- 8) oddziaływań **stałych** – *nie przewiduje się*;
- 9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji Planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego projektowanym zagospodarowaniem terenu z uwagi na niewielką skalę zmian. Obszar zasadniczo nie zmieni dotychczasowych funkcji. Zmiany mają bardziej charakter porządkujący. Występujące tereny o funkcji usługowej zakładają niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb mieszkańców osiedla. Sprzyja temu także zakaz lokalizacji na analizowanym obszarze inwestycji powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach projektu Planu:

a) w zakresie ochrony powietrza i klimatu

Przewiduje się stosowanie do ogrzewania pomieszczeń ciepła z proekologicznych systemów grzewczych lub z centralnego systemu ciepłowniczego.

b) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Analizowany obszar w całości został już zagospodarowany poprzez jego całkowitą zabudowę obiektami kubaturowymi i powierzchniami utwardzonymi (place, ulice, parkingi). W związku z powyższym nie występują tam naturalne powierzchnie terenu, które mogłyby być przedmiotem ochrony.

c) w zakresie ochrony złóż kopalin

W obrębie niewielkiej części analizowanego obszaru występują złoża węgla kamiennego „Bielszowice” zarejestrowane w Krajowym Bilansie Zasobów. Istniejąca zabudowa terenu nie stanowi przeszkody w zagospodarowaniu tych złóż.

d) w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Dla ochrony wód w ustaleniach projektu planu wprowadzono zakaz zrzucania ścieków do wód powierzchniowych i gruntu. Ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej. Ponadto wprowadzono obowiązek stosowania na terenach parkingów i dróg urządzeń do odprowadzania wód opadowych wyposażonych w separatory związków ropopochodnych wraz z osadnikami.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych.

e) w aspekcie ochrony świata zwierzęcego i roślinnego

Ogół zmian objętych projektem Planu obejmuje głównie zwartą zabudowę usługową wraz z układem komunikacyjnym, zatem są to tereny od dawna przekształcone antropogenicznie. W obrębie analizowanego obszaru nie występują żadne obiekty przyrodnicze, w tym także prawnie chronione.

f) w aspekcie ochrony ekosystemów i krajobrazu

Obszar objęty planem jest krajobrazem typowym dla centrum miasta, gdzie zwykle nie występują tereny, które można byłoby określić mianem ekosystemów.

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej dla środowiska, stąd nie ma potrzeby stosowania kompensacji przyrodniczej.

W trakcie sporządzania projektu Planu równocześnie sporządzano Prognozę oddziaływania projektu Planu na środowisko. Stąd przedstawione w projekcie Planu rozwiązania stanowią rozwiązania najbardziej optymalne w danej sytuacji. Rozwiązania te uwzględniają zarówno potrzeby Miasta, jak i potrzeby ochrony środowiska.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają

zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia satelitarne (lotnicze) wysokiej rozdzielczości zawarte na stronach internetowych (Geoportal). Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Miasta. Pomocne także były mapy tematyczne oraz opracowania studialne dotyczące analizowanego obszaru.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono projektowane przeznaczenie terenów oraz elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1).

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki stosunkowo obszar objęty projektowanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania analizy skutków realizacji projektowanego Planu. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszary Natura 2000.

Zupełnie wystarczający jest w tym zakresie systematycznie rozbudowywany monitoring państwowy prowadzony przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Należy wreszcie zauważyć, iż także art. 32 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* wprowadza wymóg prowadzenia monitoringu realizacji postanowień planu, w tym także zapisów odnoszących się do elementów środowiskowych. Ocena taka przeprowadzana jest przynajmniej raz w okresie kadencji prezydenta miasta.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2016.0.353):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu Planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny położone w centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi i ul. Bytomskiej.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji Planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego projektowanym zagospodarowaniem terenu z uwagi na niewielką skalę zmian. Obszar zasadniczo nie zmieni dotychczasowych funkcji. Zmiany mają bardziej charakter porządkujący. Występujące tereny o funkcji usługowej zakładają niewielką uciążliwość prowadzonej już działalności usługowej (centrum handlowe) w stosunku do dawnej działalności przemysłowej prowadzonej na tym terenie (huta). Sprzyja temu także zakaz lokalizacji na analizowanym obszarze inwestycji powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska.

Dla ochrony zdrowia ludzi wprowadzono nakaz ograniczenia uciążliwości (w tym także hałasu) do granic działki przy realizacji obiektów usługowych.

Przedstawiony projekt Planu nie zawiera rozwiązań, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub nie uwzględniają uwarunkowań ekofizjograficznych przy wprowadzaniu nowych funkcji.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 70 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

W obrębie analizowanego obszaru ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie znajduje się żaden obszar ochrony w formie Natura 2000. Na analizowanym obszarze nie występują także obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego Planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje relatywnie mała intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach projektu Planu zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Pozwoli to ograniczyć niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresach grzewczych. W Planie podkreślono także konieczność ochrony zasobów wodnych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały archiwalne:

Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – stan na 31.12.2015 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny PIB, Warszawa 2016.

Cempulik P. (red.), 1994: Waloryzacja przyrodnicza miasta Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnośląskie Koło PTPP "pro Natura" c/o Dział Przyrody Muzeum Górnośląskiego, Bytom.

Cempulik P. (red.), 2005: Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Zabrze, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Górnośląskie Koło PTPP "pro Natura", Bytom.

Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, Warszawa.

Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.

Mapa Geologiczna Szczegółowa Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, z objaśnieniami.

Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, PIG-MOŚZNiL, Warszawa, 1997.

Mapa hydrograficzna 1:50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.

Mapa sozologiczna 1:50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995.

Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrze, 1:5 000.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011.

Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski, 1:200 000 ark. Bytom, 1:50 000.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze.

Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze z 2013 r.

Zdjęcia satelitarne, lotnicze i dane geoprzestrzenne za www.geoportal.gov.pl.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o *cmentarzach i chowaniu zmarłych* - tekst jednolity Dz.U.2015.0.2126.

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.460 z późn. zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.446.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.290.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.909 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.250.

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* – tekst jednolity Dz.U.2004.3.20 z późn. zm.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.1774.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.672.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. – o *zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.139.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.469 z późn. zm.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.778.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – Dz.U.2014.0.1446.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.1651 z późn. zm.

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* – tekst jednolity Dz.U.2014.0.1789.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.353.

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. *o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.880 z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – tekst jednolity Dz.U.2015.0.196 z późn. zm.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* – Dz.U.2013.0.21 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. *w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze* - Dz.U.1959.52.315.

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* – tekst jednolity Dz.U.2016.0.124.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* – Dz.U.2015.0.1422.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* – Dz.U.2002.155.1298.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września z 2002 r. *w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* - Dz.U.2002.165.1359.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. *w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia* – Dz.U.2002.204.1728.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. *w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną* - Dz.U.2003.16.149.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* - Dz.U.2003.192.1883.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. *w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne* - Dz.U.2004.128.1347.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych – Dz.U.2006.126.878 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – tekst jednolity Dz.U.2014.0.112.

Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków - Dz.U.2008.48.284.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu – Dz.U.2010.16.87.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 – tekst jednolity Dz.U.2014.0.1713.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – tekst jednolity Dz.U.2016.0.71.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków - Dz.U.2011.25.133 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych – Dz.U.2011.258.1549.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych – Dz.U.2011.258.1550 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza - Dz.U.2012.0.914.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - Dz.U.2012.0.1031.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu - Dz.U.2012.0.1032.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 października 2013 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - Dz.U.2013.0.1479.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości – Dz.U.2014.0.1169.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt - Dz.U.2014.0.1348.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin - Dz.U.2014.0.1409.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów - Dz.U.2014.0.1408.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych - Dz.U.2014.0.1482.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - Dz.U.2014.0.1800.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów - Dz.U.2014.0.1923.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych – Dz.U.2016.0.85.

Uchwała Nr XII/126/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze.

Uchwała Nr VIII/72/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 16.03.2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi”.

Uchwała Nr XXVIII/308/16 Rady Miasta Zabrze z dnia 11.07.2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr VIII/72/15 Rady Miasta Zabrze z dnia 16 marca 2015 r. dotyczącej przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze przy ul. prof. Zbigniewa Religi.